

PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 28 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, poniedziałek 4 lutego 1929 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Państwa bałtyckie a Z. S. R. R. — Niemcy a Z. S. R. R. — Afganistan a Z. S. R. R. — Sprawy wewnętrzne: życie partyjne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE A ZSRR.

Prawda 2.II donosi, iż poseł ZSRR w Rydze doręczył ministrowi spraw zagranicznych Łotwy propozycję o przyłączeniu się Łotwy do protokołu Litwinowa.

Prawda 2.II donosi w depeszy z Tallina, iż według informacji prasy estońskiej poseł ZSRR w Tallinie Piotrowski odwiedził ministra spraw zagranicznych Estonji i informował się o stosunku Estonji do paktu Kellogga i projektu protokołu Litwinowa. Do depeszy tej dodaje ajencja „Tass“ uwagę, w której zaznacza, iż wbrew informacjom prasy estońskiej, wizyta posła Piotrowskiego u ministra Latticka miała ten sam cel co wizyta posła sowieckiego w Rydze w łotewskim ministerstwie spraw zagranicznych, czyli zaproponowanie Estonji przyłączenia się do paktu Kellogga i protokołu Litwinowa.

Prawda 2.II oświadcza, że depesze z Tallina i Rygi wyjaśniają wreszcie stanowisko Łotwy i Estonji i demaskują intrygę dyplomacji polskiej. Gdy wyrażone stanowisko rządu sowieckiego uniemożliwiło Polsce wykreślenie się od podpisania protokołu, rząd polski wysunął żądanie o równoczesnym podpisaniu protokołu przez szereg państw, sądząc, iż następstwem tej propozycji będzie odmowa ZSRR i że wtedy uda się zrzucić odpowiedzialność za niepowodzenie rokowań na ZSRR. Lecz państwa bałtyckie nie poszły na lep intrydze polskiej. Wobec tego rząd polski, nie będąc do tego upoważnionym, złożył w imieniu Łotwy i Estonji deklarację, która nie odpowiadała rzeczywistym zamiarom tych państw. Obecnie ta dyplomatyczna gra, którą w zwykłym języku należy nazwać „szwindlem“, wyszła na jaw. W toku wyjaśnienia stosunku Polski do propozycji sowieckiej, dyplomacja polska co raz mniej przebiera w środkach. Lecz są środki, które chybiamy celu. Polska wykręcić się może tylko w jeden sposób od niepodpisania protokołu, oświadczając otwarcie i głośno, iż nie chce się wiązać nawet przez minimalne zobowiązanie o niestosowaniu wojny. Próby zagmatwania rokowań trwały cały

miesiąc i nie dały wyników. Dyplomacja sowiecka próby te zdemaskowała.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Rul 2.II donosi, że rokowania o zawarcie konwencji o prawie własności literackiej między Niemcami a ZSRR zbliżają się ku końcowi. Konwencja podpisana będzie w ciągu b. m. Rząd ZSRR zwrócił się do rządu Niemiec z propozycją wznowienia rokowań gospodarczych w ciągu najbliższych tygodni, lecz rząd Niemiec ma być zdania, iż wznowienie rokowań należy raczej odroczyć na pewien czas.

AFGANISTAN A Z. S. R. R.

Prawda 2.II ogłasza komunikat komisariatu ludowego spraw zagranicznych, który podaje do wiadomości publicznej, iż 31.I poseł Afganistanu w Moskwie doręczył Karachanowi notę, w której zakomunikował rządowi sowieckiemu, iż król Amanullah, otrzymując ze wszystkich stron kraju liczne petycje z prośbą o cofnięcie swej abdykacji, abdykację tę cofnął i utworzył rząd narodowy, który stanowi jedyny prawny rząd Afganistanu. Rezydencją króla i jego rządu jest miasto Kandagar.

Prawda 2.II omawia powyższy komunikat i twierdzi, że wobec cofnięcia abdykacji przez króla Amanullaha sytuacja w Afganistanie nieco się wyjaśniła. Bacza-Sakao, który znajduje się w Kabulu, ma do zwalczania dwie siły: wojsko Amanullaha i plemię Szynwari, które nie uznaje władzy Amanullaha, lecz nie uznaje również władzy Bacza-Sakao. Ludność Afganistanu ustosunkowuje się niechętnie do uzurpatora, który dzięki poparciu dyplomacji angielskiej stał się padyszachem. Ludność Afganistanu rozumie, iż niepodległość Afganistanu związana jest z losem Amanullaha. W depeszach z Kabulu pismo podaje, iż Amanullah prowadzi ofensywę i że wojska jego zbliżają się do stolicy.

PRZEGLĄD PRACY I
KRAJOWY

WYDZIAŁ PRACY
KRAJOWY

WYDZIAŁ PRACY
KRAJOWY

WYDZIAŁ PRACY
KRAJOWY

WYDZIAŁ PRACY
KRAJOWY

WYDZIAŁ PRACY
KRAJOWY

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ZYCIE PARTYJNE.

Poslednija Nowosti 30.I ogłaszają w obsz. streszczeniu „dyrektywy“ Trockiego, podpisane w Alma-ata 21.X 1928 r. i rozpowszechniane w ZSRR wśród zwolenników opozycji lewicowej. Pismo zaznacza, że „dyrektywy“ te spowodowały ostatnie aresztowania „trockistów“ oraz że dokument ten posiada nadzwyczajne znaczenie dla zrozumienia całokształtu sytuacji w ZSRR. Na wstępie dokumentu, który posiada formę listu do przyjaciół politycznych, Trocki polemizuje z twierdzeniem Zinowjewa, iż Stalin odniósł w czerwcu ub. r. zwycięstwo nad opozycją. Zdaniem Trockiego, Stalinowi udało się osłabić chwilowo opozycję pravicową przez uwzględnienie części postulatów Kalinina i Woroszyłowa, lecz kompromis ten nie może być trwały, gdyż zarówno Kalinin jak i Woroszyłow należą ciałem i duszą do obozu „nowej burżuazji“. Pod tym względem nie różnią się ci działacze w niczem od trzech innych przywódców opozycji pravicowej: Rykowa, Bucharjyna i Tomskiego. Trocki twierdzi, że Stalin nie prowadzi żadnej własnej polityki. Polityka jego polega na wahaniach między postulatami opozycji pravicowej a dążeniami umiarkowanej opozycji lewicowej, całe zaś wysiłki Stalina skierowane są na obronę swych wpływów w „aparacie partyjnym“. Przez szereg udanych posunięć wzmocnił Stalin swe wpływy w aparacie międzynarodówki komunistycznej, odtrącając Bucharjyna na zupełnie drugorzędne stanowisko. Wobec tej sytuacji opozycja pravicowa nie może walczyć przeciwko Stalinowi w partji. Będzie ona zmuszona wciągnąć do walki szersze koła społeczne, przedewszystkiem nową burżuazję. Artykuł Bucharjyna „Notatki ekonomisty“ stanowi pierwszą próbę zwrócenia się przywódców opozycji do tej nowej burżuazji sowieckiej, lecz przywódcom opozycji pravicowej brak odwagi cywilnej, aby poczynić dalsze kroki. Zagadnienie niebezpieczeństwa pravicowego w ZSRR jest kwestją olbrzymiej wagi. Opozycja pravicowa w partji opiera się o masy pozapartyjne. W najbliższej przyszłości wytworzyć się mogą warunki, w których dokonany będzie sowiecki przewrót „termidorjański“. O ile zwolennicy tego przewrotu będą mieli powodzenie, kontrrewolucja burżuazyjna przybierze formy faszyzmu lub bonapartyzmu, nie zaś formy demokracji, jak sądzą „głupi mieższewicy“. Obecny ustrój w ZSRR jest „kiereńszczyzną naodwrot“. Gdy w 1917 roku dziejowa rola kiereńszczyzny polegała na tem, iż Kiereński ułatwił przejście władzy od burżuazji do proletariatu, Stalin ułatwia przejście władzy z rąk proletariatu do rąk burżuazji. W państwie, które przeszło przez rewolucję, powrót władzy w ręce burżuazji nie odbędzie się w formie wskrzeszenia ustroju demokratycznego. Nastąpić może wyłącznie koncentracja władzy w ręku dyktatury wojskowej, której oparciem będzie „kulak“. We wszelkich próbach przewrotu bonapartyzycznego decydująca rola przypadnie w u-

dziale armji czerwonej. Należy wobec tego bacznie śledzić nastroje wojska. Na konferencji partyjnej w Moskwie, w czerwcu ub. r. przywódca opozycji pravicowej oświadczył, powołując się na swego przyjaciela Klima, iż stosowanie „nadzwyczajnych metod skupu zboża“ spowodować może rewoltę wojskową. Stanowiło to wówczas nawpół przepowiednię, nawpół groźbę. W obecnej sytuacji frazes ten posiadałby na trzy czwarte znaczenie groźby. Groźbę tę wymawia nowa burżuazja za pośrednictwem kierowniczych kół armji. Taki Klim doskonale przekształcić się może w kandydata na sowieckiego Bonaparte. Gdy klasy posiadające będą tego potrzebowały, wzniosą najbardziej ograniczonego człowieka na wyższe szczeble władzy. Zresztą kandydatów na Bonapartów w ZSRR nie brak. Nie będzie Bonapartem Klim, będzie nim Budienny. Ewentualne zwycięstwo Stalina nad opozycją pravicową nie unicestwi niebezpieczeństwa bonapartyzmu. Tendencje bonapartyzyczne przybiorą inną formę, dając do legalnego urzeczywistnienia swych celów. Z punktu widzenia proletariatu jest rzeczą obojętną, czy Stalin dosięgnie białego rumaka, czy zdeptany będzie przez białego konia Klima. W dalszym ciągu dokumentu Trocki potępia kompromisowość Kamieniewa, oświadcza, iż walka przeciwko Stalinowi powinna być walką bezwzględna, lecz ostrzega swych zwolenników przed ewentualnym posłuchem dla hasel kontr-rewolucyjnych i przeciwsowieckich, wzywając ich do eliminowania żywiołów mieższewickich, anarchistycznych i eserowskich z organizacyi opozycji lewicowej. Aktualnem hasłem opozycji powinno stać się hasło tajności wyborów w organizacyach partyjnych, zawodowych i sowieckich. Powinna być jednak przestrzegana pewna kolejność, tak, żeby hasło tajnych wyborów do sowietów wysunięte zostało wtedy tylko, gdy tajność wyborów urzeczywistniona będzie w partji i w związkach zawodowych.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Raboczaja Moskwa 24.I. Polscy szermierze pokoju.

Orka 25.I. Odpowiedź Polski na propozycję ZSRR. — Polska szykuje napad na Ukrainę radziecką.

Siegodnia 20.I. Przedstawiciele narodu a kości armji (korespondencja z Warszawy).

Rul 25.I. W Galicji.

Poslednija Nowosti 26.I. Cele i taktyka separatystów kaukaskich (art. Abacyjewa).

Rul 29.I. Z brzegów Wisły (korespondencja z Warszawy).

Za Swobodu 3.II. Łaska i prawda w wyrokach sądowych (art. Rejnбота o procesie Woyciechowskiego).

